

T.C.

DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2011/1357

Karar No : 2017/4468

Tarih : 14.06.2018

Sayı : 4583

SDP : 640

Davacı : Demirşah Petrol Dayanıklı Tüketim Malları Elektronik Gıda Zirai
İlaç Madencilik Turizm Tekstil İnşaat Otomotiv Nakliyat
Sanayi Ticaret Ltd. Şti.

Vekilleri : Av. Abdullah ÇABUK, Av. Alper ÇABUK, Av. Ramazan BAĞRAN
Reşatbey Mah. Atatürk Cad. Ertuna Apt. No:40, K:10, D:19
Seyhan / ADANA

Davalı : Rekabet Kurumu
Üniversiteler Mah. 1597. Cad. No:9 Bilkent / ANKARA

Vekili : Av. Nagehan ÖZSEYHAN - Aynı adreste

Müdahil (Davalı Yanında) : Total Oil Türkiye A.Ş.

Vekilleri : Av. İsmail BAĞDATLI, Av. Mine ALAGAÇ
Cumhuriyet Cad. Babil Sok. No:2, K:8
Harbiye - Şişli / İSTANBUL

Davanın Özeti : Rekabet Kurulu'nun (Kurul) 09.02.2011 tarih ve 11-08/160-52 sayılı kararının davacı şirkete ilişkin kısmının; noter vasıtasıyla yapılan ihtarin şikâyet olarak değerlendirilemeyeceği, hiçbir delile ulaşmadan eksik araştırma ve inceleme ile Kurul kararının alındığı, birbirinin devamı niteliğinde olan intifaların tek bir dikey ilişki olduğu, dağıtım şirketinin ikrarına rağmen aksine karar verildiği ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmaların Özeti : Davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Ahmet ASYA'nın Düşüncesi : Davanın reddine karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Abdullah ARTUNÇ'un Düşüncesi : Dava, davacı şirketin 14.10.2010 tarihli başvurusu ile ilgili olarak verilen 11.02.2011 günlü işlemle bildirilen Rekabet Kurulu'nun 09.02.2011 günlü, 11-08/160-52 sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinde, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu kurala bağlanarak en çok rastlanılan rekabeti sınırlayıcı anlaşma örnekleri belirtilmiş, Kanun'un "Muafiyet" başlıklı 5. maddesinde de, maddede sayılan koşulların tamamının gerçekleşmesi durumunda, teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve birlik kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verilebileceği,

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2011/1357
Karar No : 2017/4468

Kurul'un, birinci fıkrada gösterilen şartların gerçekleşmesi halinde, belirli konulardaki anlaşma türlerine bir grup olarak muafiyet tanınmasını sağlayan ve bunların şartlarını gösteren tebliğler çıkarabileceği hükmüne yer verilmiştir.

Kanun'un 4. maddesi hükümlerinin uygulanmasından grup olarak muaf tutulmanın koşullarını belirlemek amacıyla çıkarılan ve 2003/3 sayılı Rekabet Kurulu Tebliği ile Değişik 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği ile Tebliğin Açıklanmasına Dair Kılavuz'da; alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü süresinin büyük önem taşıdığı ve süresi beş yıldan uzun olan rekabet etmeme yükümlülüğünün belli istisnalar dışında mümkün olmadığı belirtilerek, alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü süresinin belirsiz olması halinde, ilgili sözleşmeye grup muafiyetinin uygulanmayacağı kurala bağlanmıştır.

Belirtilen mevzuat hükümlerinin irdelenmesinden; alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü süresinin belirsiz olması halinde, ilgili sözleşmeye grup muafiyetinin uygulanmayacağı, başka bir anlatımla sözleşmenin Kanun'un 4. maddesine aykırı hale geleceği kuşkusuzdur.

Dava dosyasının incelenmesinden; Kocaeli İli, Derince İlçesi, Dumlupınar Mahallesi, 1377 ada, 46 parselde bulunan akaryakıt ve LPG istasyonu bulunan davaya konu taşınmazın Total Oil eski bayii olan Güven Petrol mülkiyetinde iken, Güven Petrol'ün Total Oil'e olan borcundan dolayı icra yoluyla satışa çıkartıldığı ve Total Oil'in alacaklarına mahsuben taşınmazı satın aldığı, Total Oil'in mülkiyetine geçen bu taşınmazın 2007 yılında davacı şirkete satıldığı, taşınmaz mülkiyeti eski malik Güven Petrol'e ait iken Total Oil'le bayilik sözleşmesinin mevcut olduğu, ayrıca Total Oil ile Güven Petrol arasında 1991 yılında tesis edilmiş 20 yıl süreli intifa hakkı sözleşmesi, 1993 yılında da bunun devamı niteliğinde 30 yıl süreli intifa hakkı sözleşmesi imzalandığı, taşınmaz Total tarafından 2007 yılında davacı şirkete satıldıktan sonra 13.07.2007 tarihinde Total lehine 20 yıl süreyle intifa hakkı tesis edildiği ve tapuya bu yönde şerh konulduğu, ardından 01.10.2007 tarihinde davacı şirket ile Total arasında 5 yıl süreli akaryakıt bayiliği sözleşmesi yapıldığı, davacı şirket tarafından 14.10.2010 tarihinde Total'e noter kanalı ile ihtarname çekilerek 5 yılı aşan intifa sözleşmelerinin geçersiz olduğu, intifa hakkının 5 yıllık bayi sözleşmesine paralel aynı süre ile yapılabileceğini, bu nedenle 4054 sayılı Kanun hükümlerine göre 18.09.2010 tarihinden itibaren geçersiz hale gelen sözleşmenin fesh edildiğini ve tapuda intifa hakkının fekkinin yapılmasını ihtar ettiği, , bu ihtarnemenin bir örneğini de Rekabet Kurumuna gönderdiği, söz konusu ihtarnemenin Rekabet Kurumu kayıtlarına 14.10.2010 tarihinde girmesi üzerine, ihtarnamede yer alan hususlar ile ilgili ön araştırma yaptırdıktan sonra dava konusu 09.02.2011 günlü kararı aldığı anılan kararda; "... Tarafklar arasında 01.10.2007 tarihinde beş yıl süre ile geçerli olmak üzere imzalanan Akaryakıt Bayilik Sözleşmesi ve onunla bağlantılı olarak 13.07.2007 tarihinde tesis edilen intifa hakkından oluşan dikey ilişkinin 13.07.2007 tarihinden itibaren beş yıl süreyle Tebliğin sağladığı grup muafiyetinden yararlanabileceği değerlendirilmektedir." ifadesine yer verildiği ve 11.02.2011 tarihli yazı ile davacıya bildirdiği anlaşılmaktadır.



T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2011/1357
Karar No : 2017/4468

Dava konusu olayda; davacının taşınmazı 2007 yılında Total Oil'den satın aldığı ve Total ile 13.07.2007 tarihinde 20 yıllık intifa hakkı sözleşmesi, 01.10.2007 tarihinde de 5 yıllık bayilik sözleşmesi imzaladığı, bu tarihlerden önce taşınmazın davacıyı ait olmadığı gibi bu tarihten önce davacı ile Total Oil arasında imzalanan bayilik ve intifa hakkı sözleşmesinin de bulunmadığı görülmektedir. Bu itibarla davacının şikayeti üzerine davalı Rekabet Kurumu tarafından yapılan inceleme ve araştırmadan sonra tesis edilen dava konusu kararla; intifa hakkının 13.07.2007 tarihinden itibaren beş yıl süreyle Tebliğ'in sağladığı grup muafiyetinden faydalanabileceği, diğer bir anlatımla intifa hakkının sözleşmesinin 20 yıl olsa da 5 yıldan fazla geçerli olmayacağı açıklandığından yukarıda anılan mevzuat hükümlerine göre tesis edilen işlemde hukuka aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle davanın reddine karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

Dava, Rekabet Kurulu'nun 09.02.2011 tarih ve 11-08/160-52 sayılı kararının davacı şirkete ilişkin kısmının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. Maddesinde, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri yasaklanmış; "Muafiyet" başlıklı 5. maddesinin birinci fıkrasında, malların üretim veya dağıtımını ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması, tüketicinin bundan yarar sağlaması, ilgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması, rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olanlardan fazla sınırlandırılmaması şartlarının tamamının gerçekleşmesi durumunda, teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verilebileceği, ikinci fıkrasında; muafiyetin belirli bir süre için verilebileceği gibi, muafiyet verilmesinin belirli şartların ve/veya belirli yükümlülüklerin yerine getirilmesine bağlanabileceği; muafiyet kararlarının, anlaşmanın ya da uyumlu eylemin yapıldığı veya teşebbüs birliği kararının alındığı yahut bir koşula bağlanmış ise, bu koşulun yerine getirildiği tarihten itibaren geçerli olduğu, üçüncü fıkrasında ise, Kurul'un, şartların gerçekleşmesi hâlinde, belirli konulardaki anlaşma türlerine, grup olarak muafiyet tanınmasını sağlayan ve bunların şartlarını gösteren tebliğler çıkarabileceği kurala bağlanmıştır.

2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin 2. maddesinde, üretim ve dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs



T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2011/1357
Karar No : 2017/4468

arasında belirli mal veya hizmetin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmalar dikey anlaşma olarak tanımlanmış, 5/a maddesinde ise, Tebliğ ile tanınan muafiyetin anlaşmalarda alıcıya getirilen belirsiz süreli veya süresi beş yılı aşan rekabet etmeme yükümlülüğüne uygulanmayacağı belirtilmiştir. Bu kurallara göre konuyla ilgili sözleşmeler ile kira sözleşmelerinin tamamının tek bir dikey anlaşma olarak kabul edilmesi gerekmektedir. Bu dikey anlaşmalar ile bayiye 5 yıldan uzun süreli rekabet yasağı getirilmesi, söz konusu dikey ilişkiyi grup muafiyeti kapsamı dışına çıkarmaktadır. Bunun yanında 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde, anlaşmalardaki rekabet etmeme yükümlülüklerine veya bu yükümlülüğün anlaşmanın asli bir parçası olduğu hâllerde anlaşmanın tamamına yönelik olarak getirilen beş yıllık grup muafiyeti sınırına ilişkin olarak bir istisna düzenlenmiştir. Buna göre, "Alıcının anlaşmaya dayalı faaliyetlerini sürdürürken kullanacağı tesisin mülkiyeti arazi ile birlikte veya alıcı ile bağlantısı olmayan üçüncü kişilerden sağlanan bir üst hakkı çerçevesinde sağlayıcıya ait ise yahut alıcı bu faaliyetini sağlayıcının alıcı ile bağlantısı olmayan üçüncü kişilerden elde ettiği bir aynı veya şahsi kullanım hakkının konusu olan bir tesiste sürdüreceyse, alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü, söz konusu tesisin alıcı tarafından kullanıldığı süreye bağlanabilir; şu kadar ki, rekabet etmeme yükümlülüğü, bu sürenin beş yılı aşan kısmı bakımından, sadece alıcının söz konusu tesiste yürüteceği faaliyetini kapsar." şeklindedir. 2002/2 sayılı Tebliğ'in açıklanmasına ilişkin Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz'un 39. paragrafında ise, "Tebliğ'in 5'inci maddesi ile getirilen bu istisna, "öncelikle ve özellikle" ilişkinin başlangıcından itibaren üçüncü şahıslardan aynı ya da şahsi haklar kapsamında taşınmazın kullanma ve/veya yararlanma hakkının alınması ve bunu müteakiben tesisin bizzat sağlayıcı tarafından işletilmesi ya da kullanma/yararlanma hakkı veren ile hiçbir bağlantısı olmayan şahıslarla bayilik ilişkisinin kurulması ile sınırlıdır. Muafiyet kapsamındaki beş yıllık süre dolmadan; faaliyetlerin sona erdirilmesi, devralma vb. yollarla dikey anlaşmanın taraflarında değişiklik ortaya çıkması hâlinde muafiyetten yararlanılabilecek sürenin uzaması söz konusu değildir." denilmiştir.

Öte yandan, 18.09.2003 tarih ve 25233 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin 2003/3 sayılı Tebliğ'le, 2002/2 sayılı Tebliğ'e, "Bu Tebliğ'in yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılmış olan anlaşmaların 2002/2 sayılı Tebliğ'de öngörülen grup muafiyetinden yararlanabilmesi için, bu Tebliğ'in yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içerisinde yukarıdaki 1'inci madde ile getirilen değişikliğe uygunluğunun sağlanması gerekir. Bu süre içerisinde anılan anlaşmalara 4054 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinde öngörülen yasaklama uygulanmaz." şeklinde geçici madde eklenmiştir.

Aktarılan mevzuatın irdelenmesinden, dikey anlaşmaların, alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü süresinin beş yıla kadar olması durumunda Kanun'un 5. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca kabul edilen Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlanabileceği, anlaşma süresinin belirsiz olması ya da beş yılı aşması hâlinde, ilgili anlaşmanın grup



T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2011/1357
Karar No : 2017/4468

muafiyetinden yararlanamayacağı, bununla beraber, anlaşmanın süresinin beş yılı aşmasına rağmen Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrasında sayılan koşulların tamamını taşıması hâlinde ise, anlaşmaya grup muafiyetinden bağımsız olarak bireysel muafiyet verilebileceği görülmektedir.

Dosyanın incelenmesinden, Kocaeli İli, Derince İlçesi, Dumlupınar Mahallesi, 1377 ada, 46 parselde, üzerinde akaryakıt ve LPG istasyonu bulunan taşınmazın Total Oil A.Ş.'nin (Total Oil) eski bayisi olan Güven Petrol'ün mülkiyetinde iken, Güven Petrol'ün Total Oil'e olan borcundan dolayı icra yoluyla satışa çıkarıldığı, Total Oil'in alacaklarına mahsuben taşınmazı satın aldığı, Total Oil'in mülkiyetine geçen bu taşınmazın 2007 yılında davacı şirkete satıldığı, taşınmazın mülkiyeti eski malik Güven Petrol'e ait iken Total Oil'le bayilik sözleşmesinin mevcut olduğu, ayrıca Total Oil ile Güven Petrol arasında 1991 yılında tesis edilmiş 20 yıl süreli intifa hakkı sözleşmesi, 1993 yılında da bunun devamı niteliğinde 30 yıl süreli intifa hakkı sözleşmesi imzalandığı, taşınmaz Total tarafından 2007 yılında davacı şirkete satıldıktan sonra 13.07.2007 tarihinde Total lehine 20 yıl süreyle intifa hakkı tesis edildiği ve tapuya bu yönde şerh konulduğu, ardından 01.10.2007 tarihinde davacı şirket ile Total arasında 5 yıl süreli akaryakıt bayiliği sözleşmesi imzalandığı, davacı şirket tarafından 14.10.2010 tarihinde Total Oil'e noter kanalı ile ihtarname çekilerek 5 yılı aşan intifa sözleşmelerinin geçersiz olduğu, intifa hakkının 5 yıllık bayi sözleşmesine paralel aynı süre ile yapılabileceği, bu nedenle 4054 sayılı Kanun hükümlerine göre 18.09.2010 tarihinden itibaren geçersiz hâle gelen sözleşmenin feshedildiği belirtilerek tapuda intifa hakkının fekkinin yapılmasının ihtar edildiği, bu ihtarnamenin bir örneğinin de Rekabet Kurumu'na gönderildiği, söz konusu ihtarnamenin Rekabet Kurumu kayıtlarına 14.10.2010 tarihinde girmesi üzerine ihtamamede yer alan hususlar ile ilgili ön araştırma yapıldıktan sonra alınan dava konusu kararda, "...Taraflar arasında 01.10.2007 tarihinde beş yıl süre ile geçerli olmak üzere imzalanan Akaryakıt Bayilik Sözleşmesi ve onunla bağlantılı olarak 13.07.2007 tarihinde tesis edilen intifa hakkından oluşan dikey ilişkinin 13.07.2007 tarihinden itibaren beş yıl süreyle Tebliğ'in sağladığı grup muafiyetinden yararlanabileceği değerlendirilmektedir." ifadesine yer verildiği anlaşılmaktadır.

Taraflar arasındaki dikey anlaşma ile alıcıya yüklenen rekabet etmeme yükümlülüğünün süresinin tespitinde, dikey ilişkiye başlangıç teşkil eden ilk anlaşmanın yapıldığı tarihin sürenin başlangıcı olarak esas alınması, rekabet yasağı içeren bayilik sözleşmesi ile birlikte intifa, tapuya şerh edilmiş kira gibi sözleşmelerin hepsinin aynı anda ortadan kalktığı tarihin ise rekabet yasağının sona erme tarihi olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu çerçevede; davacı şirket ile Total Oil arasındaki dikey ilişkinin başlangıcının tespiti de önem taşımaktadır. Her ne kadar davacı tarafından 26.11.1991 tarihli 20 yıl süreli intifa hakkı, 11.05.1993 tarihli 30 yıl süreli intifa hakkı ve 13.07.2007 tarihli 20 yıl süreli intifa hakkı birlikte değerlendirilmekteyse de, 26.11.1991 ve 11.05.1993 tarihli intifa hakları taşınmazın önceki maliki tarafından Total Oil lehine tanınmış ve bu intifa haklarına ilişkin süreler devam ederken Total Oil'in taşınmazın mülkiyetini kazandığı ve malik ile intifa hakkı



T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2011/1357
Karar No : 2017/4468

sahibi sıfatlarının anılan dağıtıcıda birleştiği anlaşılmaktadır. Bu bağlamda; hem intifa hakkı sahibi hem de malik sıfatını kazanan Total Oil için rekabet etmeme yükümlülüğünden söz etmeye olanak bulunmamaktadır. Davacı şirket ile Total Oil arasında intifa sözleşmesinin 13.07.2007 tarihinde imzalandığı, söz konusu intifa hakkıyla daha önce tesis edilen intifa hakları arasında herhangi bir ilgi de kurulmadığı dikkate alındığında, davacı açısından rekabet etmeme yükümlülüğünün 13.07.2007 tarihten itibaren söz konusu olduğu, bu nedenle 2002/2 sayılı Tebliğ hükmü gereği anılan dikey ilişkiye beş yıl süreyle grup muafiyeti tanınabileceği anlaşıldığından, dava konusu Kurul kararında hukuka aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davanın **REDDİNE**, ayrıntısı aşağıda gösterilen toplam 251,60-TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 1.800-TL vekâlet ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, toplam 99,25-TL müdahil yargılama giderinin davacıdan alınarak davalı yanında müdahile verilmesine, posta gideri avansından artan tutarların kararın kesinleşmesinden sonra davacıya ve davalı yanında müdahile iadesine, kararın tebliğ tarihini izleyen 30 (otuz) gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na temyiz yolu açık olmak üzere, 28.12.2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Nevzat	Zümrüt	Doç. Dr. Gürsel	Mürteza	Fatih Mehmet
ÖZGÜR	ÖDEN	ÖZKAN	GÜLER	ALKIŞ

Yargılama Giderleri (Davacı) :

Toplam Harç : 149,60-TL
Posta Gideri : 102,00-TL
Toplam : 251,60-TL

Müdahil Yargılama Giderleri:

Toplam Harç : 49,25-TL
Posta Gideri : 50,00-TL
Toplam : 99,25-TL

ASLI GİBİDİR

